

O Volapükaf lens Valöpo!

Yel votik primon, i yelod nulik Sirkülapenäda obas.

Memob äsif äbinos edel samädi primik gasedila pro Volapük. Äbinos Kritid yela 1989 ed ävilob dunön bosi ad propagidön Volapüki. Ya isteifülob ad dunön atosi, ab nenplöpo. Äsludob ad steifülön dönu. Potadün Britänik, ün yel et, idabükön potamäkis patik ad zälön Kritidi, ed äsludob ad bepenön onis pro reidans lovmelik. Id äkleibob balü potamäkas pibepenöl su köv alik. Ädunob osi dönu, ven äbinon dabük patik nulik potamäkas somik, e cedob, das reidans äjuitons geti onas, bi äbinons jüniks.

Gasedils primik pätiadons : „Pened Komunik lü Volapükans Valöpo,” e piano reidans nulik älebonedons oni. Balan reidas at äbinom flen Deutänik, kel äbinom ettimo mu zilik pro Volapük. Äbinom tidan, ed ätidom Volapüki studanes anik, kels ävilons lärnön oni. In ragiv obik dalabob nog penedis (in Volapük), kelis äsedons obe. Äj ägespikob penedis at su potakad labü magod topik. Tāno flen at gudik äpenom obe ad sagön : „Kikodo gasedil olik labon tiädi „Pened Komunik”-li? Bmon tiäd tu komunik; meriton tiädi gudikum.” Ed ämobom tiädi : „Sirkülapenäd” e de tim at neai ecenon!

Love yels, reidans äkanons juitön literatavi valasotik, e rigik, e petradutöli.

In Sirkülapenäd yeloda nulik eninükob lartügi tefü Cifal telid, sevabo : Profasoran *Alberi Sleumer*, bi reidan semik äsākom obi ad plösenön bosi dö jenav Volapüka pos tim Datuvala.

Spelob vemo, das ojuitois lartügi at, kobü lartügs votik, ed anu vilob vipön oles ed olikanes :

Valikosi Gudikün dü Nulayel 2003!

Ralph

YUNAN KO DRIM MAGIVIK

LIFAJENÄD CIFALA TELID VOLAPÜKANEFA

Hiel *Albert Bernard Theodor Sleumer* pämotom tü dödel: 1876, gustul 3 in Osnabrück. (Hanofän) - son tedajuladilekana.

Ägetom tidi balid in leglögätajul di Osnabrück, keli ävisitom de lifayel : 5½ jü 8½ oka.

Tü Pasat yela 1885 pälasumom ini klad mälid ela „Gymnasium Carolinum” tatik motedazifa oka, keli älüvom pos visit zülyelik ün 1894 as bitüran* ven älabom bäldoti lifayelas 17½ .

Sis yel 1892 äbinom as julan diläda löpik löpaotelidklada slopan ä födan fiedik Volapüka. In klad at ädabinom Volapükan labü nem: *August Lübberts* se Adlum nilü Hildesheim. Atan, ün bäldot yelas zao teldeg, idagetom de Datuval Schleyer ya titulis: profäsoran e xaman Volapüka, ed äbalom nu zü ok ziliko ke Julianis ut, kels, u bi äbinoms potamäkikonletans, ud älaboms nitedäli pükavik, älanälikoms pro Volapük, ettimo nog floröl. So grups ömik Volapüka äfomons bevü julans, kels latikumo äbenodistükoms okis as tidanis e tidalis Volapüka. So ävedom Cifal telid fütürik Volapükan.

Poso ävisitom Kadämi Regik ettimik (nu tataniver) in Münster (Vesfalän) kö ästudom nolavis filosofik, godavik, pükavik (sevabo: Deutäna-, Fransäna-, Lingläna- e Litaliyänapükis, ed i jenavi. Id us ädalilom spikädatidodis dö got, vöna-Deutänapük, vöna-Linglänapük e sanskrit.

Pos yel fovikum ävisitom niveri di Tübingen (Vürtän) kö ästudom i Provansali.

Ün yels 1894 - 1897 ifinükom studis godavik oka, ab, bi äbinom nog tu yunik pro daget kultasaludükama*, äkanom no nog nügolön ini kultanaseminar in motedazif okik. Sekü atos, ägolom lü niver di Kiel (Jlesvigän-Holstän), kö ädalilom, plä pükav Fransänik e Deutänik, i tidodi

Litaliyānapūka, ed ālonūlom stabi pro dokikamapenot okik tefū dramats valik ela *Victor Hugo*.

De flukūp yela 1897 jū flukūp yela fovik, as dugālan sonas reigānagrafa *François De Grunne*, ālabom pōti ad preparōn būvobodi pro dokikamapenot pūkavik oka, e ad lāmōn kosādapūki Fransānik.

Posā ifidunom in bukemōp netik (in zif Paris) vestigis lātik dō sākād di Hugo, ādokikom tū 1899, gustul 3 in niver di Tūbingen ko stimalāod „bene” (= gudiko) ad „Dr. Phil.”

Tū Pasat yela 1900 ānūgolom ini kultanaseminar bijopik di Osnabrūk. Ājāfom dū yels fol me lanikāl e tid yunanefa. Sekū vip omik, bijop de Osnabrūck ālivodūkom omi, dat ōkanomōv duinōn in niver di Bonn e tataxami pūkavik e dagetōn us diniti dokana Godava.

Yelis de 1907 jū Pasat yela 1909 āfelifādom as tidal pō realagūmnad zifik in Osnabrūck e pō gūmnad bijopik in Hildesheim (Hanofān). Ūn yelalaf hitūpik ādunom studatāvi lū Linglān, Skotān e Lireyān. Posā picālom ūn flukūp yela 1909 pō el „Gymnasium Antonianum” tatik (in Vechta Loldānburgān) as tidal e latikumo as profāsoran, ādagetom ūn 1911 studalivodi dū yel lōlik bal, ed ābetāvom Brasilāni, Luruguyāni ed i Largāntāni, e ūn nifūp Linglāni e Lireyāni.

Sis yel 1901 āpūbom penādis gretikum (zao kildeg), dilo rigapenādis, dilo tradutodis, dilo bevobodis, bevū kels julabuks ōmik ābinons; zuo ālautom penotis nolavik mōdik in delagaseds e periodapenāds. Ūn gōlayel ela 1916, āgetom cali dilekana lūkiona „Hildegardis” in Bochum (Vesfalān).

Demū roinamalād, keli ābadūkumons tutōbidams dulik dū yels volakriga balid, Sleumer ākoedom pānsionōn oki ūn 1925, e pos dasaunikam stabōfik malāda okik ākanom dōnufōvōn vobi literatik oka, desinodōn tāvis mōdamulik lū Litaliyān (1929), Grikān, Tūrkān, Palāstinān, Lāgūptān (1930) ed i jāfōn demū Volapūk.

(Fini lifajenāda Cifala telid kanoy reidōn ūn mul balidkōmōl).

MAN LABÜ YÄK BLÖVIK (I)
FA HIEL MAURITS WAGENVOORT

Vü karovöps* folid e lulid in Saharän Laljeränik su veg lü „Laghout,” posä muluds* flifädik* mäl pifimädons fo dilijan,* om äkômom ad seadön lä ob in vab. Tü düp telid ün neit idetävobs, ya a naed kilid. Ob, pätupöt in slipül netakedik obik dub stop vaba e cän tiranims, nu ägetob tävakompenani no päspetöli, keli ya iküpob ninü stopöp as ketävan in yäk blövik.

Pö nüxän äsagom obe: „Kömob ad seadön lä ol in vab,” äsif äcedom ad fredükön obi me atos. „Kikodo no dunolöv-li osi, if labol gitäti ad atos?” ägespikob ome in ladälod neplidik.

Sunädo äfärmükob dönu logis ad vitön spikoti fovik alik, ab in tik slipöfik obik, du jokam*, laidanoidül e batatonät* dönu äprimons, äjäfob ad skanön dö dun dranädik* „blövayäkana” : et, ed atan äbitom lestiliko in spadül votik.

Sog omik äjinson labön fluni slipüköl, e ven ägalikob pos düps anik, äbinob in ladälod läs zunülik.

Nu älogob naedilo küpälikumo „blövayäkani” : äkodom voiko ga sio magädi negönik. Ma logot älabom-la bäldoti lifayelas plunätöfo foldegas,š maged omik äbinon brefik ä blotöfik. Koap lölik oma ätemunon nämü muvemik. Logod oma äbinon bapälik*, ab älabon notodi täläktik; älabom mustagi densitik dis nud bigik, logis dofik liföfik dis flom, kel, ko herem platio piköböl, äbinon sio lövik ab patiko benofomik. Älabom donamaxüli* seädik; täini, kel ätemunon lifi in solaglut Frikopik. Yäk blövik älagon, if ästanom, jü surads omik, ed äpolom luhäti sadinik mö teads kil geiliki. Brefo: älecedoyöv omi veteriremani Brabiänik+.

Jokölo ä noidülölo, dilijan ärolon föfio da plen blonik nefinio äteniköl ko klifs binü ston redio pifiledöl e sabaklivs fronik ona: föfio love klifaveg düfik, kel krugölo äzugon lü horit in fag neai äläsiköl. Pla kold flodik neita se sil blövikö bobotiköl love plen ko lefogalemödots vietik onik, kels äkontagons horiti, älogom, das äbinob galik, ed äjonülob nitedäli boso

mödikumi in pösod obik, äprimom tävaspikodili in Fransänapük sulüdik. Buike imutob bemastikön obi tefü logot neplitik omik, nu ämutob kösömiön obi tefü pron lukomunik omik, ab, veräto luman et ga no äbinom nenmuadik.

In stopöp balidsökik, älofob ome värileti ela „kirsch“ (= celabrändin), sek kela äbinon, das änemom obi „mon vieux“ (= flen bäldädik oba), ab äplöpom ad kodön ünü minuts lul, das äsmilob ladöfiko.

Spikot omik äbinon migot coga e fefa, in kel ye suno fef äblebon buik. Äbinom provansalan, - äkonom, - feilanason, ämatöl ko jielan di „Oran“ se Laljerän nolüdik. Äzivegom as lutedan in el „Sahel“: län löpo seatik fo däsärt. Älabom cilis kil: hipul bäldikün ya älabom lifayelis degfol.

Do täläkt omik lölöfiko no idafomikon, spikot omik ga no äbinon nensiämik. Suniko äklülädöm binön frenologan,* büosagan, penätavan*. Äjäfom me түv fonas medü vaälatuigül*; äbinom stelavan ä strologan*. Brefo: luman stunüköl et ämagivom* me tim: düps äpasetikons mu vifiko.

Äbeivegobs karovöpi bal pos votik, e soaro in neitasteböp ämuadom obi e sogi retik dub konots e böfs. Ab täno dönu neit äkömon ko slip nesaidik oka e ko dönuföv täva ün zänod oka, ed ün göd äsököl seil dönu ädabinon bevü tävakompenan obik labü yäk blövik, ed ob. Ab dönu äsevom ad plidükön* obi, e pianiko äkonom obe lifajenädi* okik.

Idünädikom as feilanason, ab ibinom ai „une mauvaise tête“ (= taälan). Ab ga idesinom ad no gevön eles „sous-offs“ (= donafizirs) kodedi ad blamön omi. Ko taäl stübik* äfölom bligi oka. Ämutom dünädön nog dü muls te aniks, ven äkömom sumätöfö sårjan, ko kel de timül balid älifom in nepüd: pösod, kel, äs magnet ferinik, ätirädöm patöfis badik kalada eka. Vigs tel no nog ipasetikons, ed idöbikom* demü nefölot so vemik ta tüted, das militacödalef äsedom omi lü pönarejimen* in Frikop. Atos ävedükos omi lölöfiko todäliki: in pönadünäd äsevädükom oki neträtöfikik*; ed om, kel ibinom jünü soldat geböfik, äplöpom is dub nefölot nu nog vemikum ta tüted ad pacödetön ad dünäd dü yels lul in el „biribi“. (= pönakompain tütedik in Frikop).

Is äsüenikom. Äs büikumo in dünäd komunik, ästeifom dönu ad

fölon bligi, dat pönatim omik no pöpluukonöv mö del bal sekü nefölöt alosemik.

Ab ai tik omik äjāfon me del libikama omik, tü kel ökanomöv getāvön lū vilag okik, ed ölabomöv pöti ad lezunön liviko dö „le drapeau“ (= stān) „rāg et“! e dö kvatāds* fiziras. Somo ādagetom göni löpanas oka. Ya yels fol e lafik dönu ipasetikons, ven āleadom paslūdön fa flenādan ad fugön; ab telans päfanoms, ed alan āgetom läo* nog pönodi mö yels lul . . .

Du tävakompenan obik ākanom, ākanob logön dub logodanotodot omik, vio tiks valik omik älüodikons lū din fūmik bal, plödü kel nos ādabinon: libikam. Ādulos mö yels tel, büä vil omik laiduliko igloföi ād ināmiköl ākanon pajenöfukön me prim duna. Ālabom nu bruätavobodi*, ab at no ābinon mikömik* pro om, - ābinom ibo saunik ād ālabom nāmi lelatletik, - bi āgevos ome semikna pöti ad fagikön, e somo ad preparön fugi oma. Ituvom i flenādani, kel, leigo saunik ā nāmik āsä om, pästigādom dub desir netadunovik leigik ad libikön, e pos mikonfid lunadulik rezipik, bofikans isagoms ode koefi okas, ed ilonüloms disini fuga.

+ Brabiān Dükān* būik in Yulop vesūdik, kel topon bevū flums „Meuse“ e „Scheldt.“ Cifazif onik ābinon „Bruxelles.“ Ün tim presenik padilon ini provins tel in läns tel: Brabiān nolūdik in Nedān, cifazif kela binon „'s-Hertogenbosch,“ e Brabiān in Belgān, cifazif kela blebon „Bruxelles.“

§ Labom bāldoti lifayelas plunätöfo foldegas = He is well on in his forties.

VÖDS FIKULIKUM

BAPĀLIK   base, mean
BATATONĀT   crack of the whip
BRUĀTAVOBOD   a laborious task
DILIJAN   a carriage
DONAMAXŪL   (the) lower jaw
DRANĀDIK   intrusive
DŪNĀDŌN   to do military service
DÖBIKÖN   to be guilty

DÜKĀN   a duchy
FLIFĀDIK   fresh
FRENOLOG   phrenology
JOKAM   jolting
KVATĀD   braid
LATLETIK   athletic
LĀO   in addition
LIFAJENĀD   life history

LUKOMUNIK	vulgar	PLIDÜKÖN	to please
<u>MAGIVÖN</u>	to work magic	PÖNAREJIMEN	a disciplinary corps
MULUD	a mule	PROVIN	a province
NETRÄITÖFIK	incorrigible	STROLOG	astrology
PENÄTAV	graphology	STÜBIK	stubborn

*****

KLEILÜKOLÖD, BEGÖI SÄKÄDI OBIK

Reidan penom: Els „-ikön“ ed „-ükön“ binons finots värbas mödik. Mutph koefön, das no fümob, if sötob gebön finotis balid u telid. Kanol-li yufön obi in tef at?

Värbs binädons me vul, semikna labü finots ad lölöfükön sinifi okas. Sampo, värb „vagön“ sinifon „binön vagik,“ If viloy sagön : „vedön vagik,“ geboy finoti „-ikön.“ Seko „vagikön“ sinifon „vedön vagik.“ If, votaflano, yilej sagön : „kodön, das bos ud ek mekon bosi vagiki, täno geboy finoti „-ükön,“ kel zesüdos, das kusativ sökon. Ekö sets ad jonön atos! :

1. Tiedaskal vagon; tiedaskal vagikon boso; vagükob tiedaskali,
2. Herem ofa vieton; herem vietikon vifo; jheran evletükof heremj ofa.
3. Furnod hiton; furnod hitikon plano; gasin hitükon furnodi.
4. Böket no fulon; anu böket fullikon kodü rein; rein ya efulükon böketi.
5. Dom greton; gretikon sekü cems nulik; dalaban nullk egretükom domi.
6. Tood no mufon; mufikon vifikumo; man mufükon toodi.
7. Lif fikulon; pos yels anik lif ofikulikon; vom äfikulükof lifi omik.
8. Ludun noton fa mödikans; nuns notikons valöpo; gasedem änotükon luduni.

I-8:2003

NUNILS SE VOL LÖLIK

PLADAM POVİK NEVERÄTIK

Tävans, kels epladons stänis okik in glad Sulüdapova pos tävs lelunik travärü Lantarktid vero etuvons püni dobik, sevabo: zimmets foldeglul mo de Sulüdapov verik, ma mafots fa munäds pejonöls.

NUNED YELAFOLDEGANES

Jilöfans binofs noe stigediks, abi riskädiks, ma vestig nulik Kanadänik. Patädans ladik ävestigons deadamis mälmil kodü stop ladik ed ätövons, das deadams kildegfol äjenons dü dun genik. Teldegvel onas äjenons lä jilöfans, no ko jimatan. Ma patädans at, utans, kels riskädikons pluiküno binons yelafoldegans, kels laboms jilöfanis yunik. Vorns yunik flagofs nämeti mödikum.

LOGS PÖDÜ KAP

Tigrids tatakons menis soaliko pödao. Sekü atos, cifodanef in Bengalän ekuradiikon vilaganis ad golön ko maskars labü logod e balib pödü kap. Kludo te pösods kil pedeidons leigodü pösods mäldeg dü yel pasetik.

ÄFIDOM LADI MOTÜLA

Hiel Joey Cala äfanäbükom posä äflapom deadio moti oka bäidotü lifayels veldegzül, ed äfidom dili lada ofik. Ma sör oma, ävilom labön monemi mota, do no ädabinon bluf, das gerot ofa äbinon mödik, bi äbelödof domi te balugiki in Fort Worth (Texas). Sanan äsagom, das pos dead ofik, hiel Cala äkötom maifio blöti e bäldi ofikis, ed ämoükom jäfidanis anik.

FATÜL KRITID IN NORGÄN

Ti foldegfol dötum Norgänanas vilons givön ciles gitäti ad kredön in Fatüli Kritis, u no. In el Venstre dotim binon gretikün; te teldegjö! dötum menas lobülons tikamagoti at, ab in el Fremskrittspartiet löfoy Fatüli Kritis mödiküno, ko luideg dötum vögodanas.

(If dalaböls nunilis nitedik se läns olsik, begö! sedölsös onis obe!)